Súd:	Okresný súd Komárno
Spisová značka:	7C/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4218201375
Dátum vydania rozhodnutia:	10. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Peter Mezőszállási
ECLI:	ECLI:SK:OSKN:2024:4218201375.25

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v právnej veci žalobcov: 1) A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2) C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, 3) E. A. B., E., nar. XX.XX.XXXX, všetci zhodne bytom B. F. XXX, zast.: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, Nové Zámky, proti žalovaným: 1) C. B. G., nar. XX.XX.XXXX, H. XXXX/XX, I., zast.: JUDr. Peter Petrík, advokát so sídlom Petelenova 15456/1, Banská Bystrica, 2) KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava 811 05, IČO: 31 595 545, zast.: JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava – mestská časť Staré Mesto 81 02, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, sudcom Mgr. Petrom Mezőszállásim takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1) a 2) sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1) sumu 18.000,00 eur , žalobkyni 2) sumu 15.000,00 eur a žalobcovi 3) sumu 15.000,00 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovia 1), 2) a 3) m a j ú voči žalovaným 1) a 2) nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznaného plnenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

IV. Žalovaní 1) a 2) sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Komárno súdny poplatok zo žaloby vo výške 503,00 eur (položka 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.) do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia vo svojom podaní, ktoré označili ako žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré doručili súdu dňa 02.03.2018, sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnili tým, že žalobcovia sú blízkymi príbuznými A. B., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX v Nových Zámkoch. Žalobkyňa A. B. bola jeho manželkou a žalobcovia 2) a 3) boli jeho deťmi. Nebohý A. B. zomrel na následky dopravnej nehody. Dopravnú nehodu spôsobila dňa 03.08.2017 B. G., žalovaná 1), a to tým, že porušila dôležitú povinnosť vyplývajúcu jej zo zákona č. 7/2009 Z. z. o cestnej premávke, keď nerešpektovala zvislú dopravnú značku č. P1 „Daj prednosť v jazde!“ a prednosť v jazde nedala v dôsledku čoho došlo k usmrteniu A. B..
Listom zo dňa 4.9.2017 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Komárne, odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania, ČVS: ORP-485/1-VYS-KN-2017, upovedomilo žalobcu 1) o začatí trestného stíhania vo veci prečinu usmrtenia a prečinu ublíženia na zdraví. B. G., žalovaná 1) riadila osobné motorové vozidlo ev. č. I. XXX J., ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2) a vzťahovala sa k nemu poistná zmluva č. 6811796863. Žalobcovia si prostredníctvom tejto žaloby uplatňujú nárok

na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode. Týmito udalosťami došlo k porušeniu ich práva na súkromie a rodinný život, ktoré vyplýva jednak z čl. 16 a čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky, ale jednak aj z nadnárodných dokumentov patriacich do normotvorby Európskej únie, konkrétne z čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach. V rámci vnútroštátnej právnej úpravy je potrebné nárok žalobcov o náhradu nemajetkovej ujmy považovať ako následok zásahu do ich osobnosti podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka. Pritom je potrebné v tejto súvislosti vychádzať z názoru, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrňuje tiež právo na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny.
K pasívnej legitimácii žalovanej 1) uvádzajú, že je daná na základe ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase dopravnej nehody bola vodičom motorového vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. Ďalej žalobcovia uvádzajú, že pasívna legitimácia žalovaného vyplýva aj z ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka. V tejto rovine má žalovaný objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, ktorú napĺňa nebezpečná povaha samotnej prevádzky dopravného prostriedku. Majú zato, že sú naplnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa vyššie uvedeného ustanovenia a to z dôvodu, že dopravná nehoda, pri ktorej zahynul A. B., bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, následkom toho vznikla škoda a existuje aj príčinná súvislosť medzi nimi, pretože škodu spôsobil dopravný prostriedok žalovanej 1), ktorá je jeho prevádzkovateľom.
Pokiaľ ide o žalovaného 2), žalobcovia svoj nárok právne zdôvodňujú najmä ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., od ktorého odvodzujú pasívnu legitimáciu žalovaného 2), § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., v ktorom je vymedzený rozsah poistenia a smernicami rady 72/166 EHS a 90/233 EHS. Pri aplikácii eurokomformného výkladu pojmov náhrada škody a škoda na zdraví v uvedených ustanoveniach majú žalobcovia zato, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa považuje a s prihliadnutím na účel povinného zmluvného poistenia sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody. Za túto ujmu je možné priznať náhradu peňažnou formou v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú je v širšom zmysle potrebné považovať za škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., a takáto náhrada spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Takýto záver vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ, vo veci C-22/12 K. proti E. a K., v ktorom súd uviedol: „Čl. 3 ods. 1 prvej smernice, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a čl. 1 prvý odsek tretej smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ Žalobcovia sa preto domnievajú, že im vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená stratou blízkej osoby. Majú zato, že došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život. Taktiež majú zato, že tento zásah je nevyhnutné posudzovať z hľadiska jeho odčiniteľnosti. V tomto prípade, keďže následkom dopravnej nehody žalobcovia stratili manžela a otca, ide o neodčiniteľný zásah.
Žalobkyňa 1) je manželkou zomrelého a dopravnou nehodou stratila manžela a celoživotného partnera, s ktorým si vybudovala rodinu a ktorý jej bol oporou. Počas manželstva si jeden k druhému vytvorili pevné citové väzby, vzájomne si pomáhali, zdieľali spolu všetky bežné každodenné aktivity. Mali harmonické manželstvo, nečakaná tragická udalosť spôsobila žalobkyni 1) psychický šok a pretrvávajúce stavy smútku, nakoľko jeho stratou zároveň stratila aj svoju spriaznenú osobu, ktorá jej vždy bola na blízku. Uvedené predstavuje pre žalobkyňu značnú záťaž. Preto za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej forme považuje sumu vo výške 25.000,- eur.
Žalobcovia 2) a 3) rade sú deťmi zomrelého, ktoré stratili otca, ktorý im bol celý život vzorom. Žalobkyňa 2) je dcéra zomrelého a žalobca 3) je synom zomrelého. Žalobcovia 2) a 3) mali so svojím otcom veľmi dobrý vzťah, do dospelosti s ním žili v spoločnej domácnosti. Aj po opustení spoločnej domácnosti bol ich vzťah vzorový, vzájomne si pomáhali, pravidelne sa navštevovali a zdieľali veľa spoločných chvíľ a zážitkov. Otec žalobcom 2) a 3) chýba, výrazne pociťujú stratu blízkej osoby, otec bol neoddeliteľnou súčasťou ich života. Obe deti nebohého A. B. utrpeli závažný zásah do práva na súkromný a rodinný život, pričom následky tohto zásahu sú nereparovateľné, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ale môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Stratili jedného z najbližších biologických príbuzných, a to biologického otca, čoho následkom bude zhoršenie kvality ich života, hlavne v citovej sfére a v oblasti udržiavania a rozvoja rodinných vzťahov. S prihliadnutím na tieto skutočnosti považujú žalobca 2) a 3) za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 25.000,- eur pre každého z nich.

2. Žalovaný 1) zastúpený právnym zástupcom k veci uviedol, že žaloba žalobcov im bola doručená, a dodal, že jeho klientka nedisponuje takou sumou finančných prostriedkov, ktorá je uplatnená v tomto konaní. Úvodom sa ešte raz opakovane ospravedlnil za to, čo sa stalo a dodal, že je nepochybné a zrejmé, že tieto závery, ku ktorým v dôsledku jej konania došlo, nemožno žiadnym iným spôsobom odčiniť, resp. navrátiť, len priznaním nároku na finančnú náhradu. Vo vzťahu k tomuto konaniu klientka bola uznaná za vinnú, i keď vie, že bolo podané dovolanie, ktoré však nepodával. Vo vzťahu k nároku uviedol, že už bola ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít SR, ktoré bolo prezentované pod R 61/2018 s poukazom na skutočnosť, že je možné aj z PZP, ktoré jeho klientka riadne uhrádzala, uspokojiť uplatnený nárok, nakoľko klientka nie je v takej finančnej situácii, aby rádovo tieto sumy uplatnené v toto konaní mala možnosť uhradiť. Ďalej poukázal na to, že suma nemajetkovej ujmy by mala byť v súlade s dobrými mravmi, a tak, ako už KS NR v jednom zo svojich rozhodnutí poukázal na to, že nie je možné, aby jedno nešťastie, ku ktorému došlo zavinením, bolo zamenené na ďalšie nešťastie, a to s poukazom na majetkový dopad a uspokojenie dôvodne uplatneného nároku. Poukázal na to, že jeho klientka pred touto nehodou viedla riadny život, bola zamestnaná, mala osobné motorové vozidlo, ktoré v dôsledku dopravnej nehody bolo zošrotované s nulovou hodnotu. Ďalej poukázal na to, že žalovaná sa riadne poistila, a preto má za to, že k úhrade uplatneného nároku v tomto konaní môže dôjsť práve zo strany žalovaného 2), poisťovne. Rovnako žiadal, aby súd prihliadol k ich doterajším písomným podaniam. Poukázal na to, že v tejto zložitej situácii, ktorá nastala v dôsledku pochybenia jeho klientky, žalobkyňa predsa len dostala určité finančné plnenie, ktoré jej mohlo pomôcť pri riešení ťaživej situácia vo vzťahu k zabezpečeniu finančných nákladov vyvolaných smrťou jej manžela, čo, samozrejme, podotkol, že žiadnym spôsobom nepredstavuje satisfakciu, a to, či už z Allianz, z SP, pohrebné, resp. z poukázaného vdovského dôchodku. Na záver ešte dodal, že necelých 40 rokov života je veľmi dlhé obdobie usporiadaného manželstva a pretrhnutie tejto väzby je veľmi náročné akýmkoľvek spôsobom zmierniť, ale aj v tomto prípade navrhol prihliadať aj ku skutočnosti, že deti v čase nehody boli už dospelé, po ukončení vysokej školy odišli z rodičovského domu, čím došlo k zmene v intenzite vzájomného vzťahu oproti obdobiu, kedy bývali spolu. Na záver žiadal, aby súd pri svojom rozhodnutí prihliadol aj k zásade dobrých mravov pri určení sumy nemajetkovej ujmy.

3. Žalovaný 2) žiadal, aby súd prihliadol k okolnostiam prejednávaného prípadu, individuálne zvažoval pri priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy okolnosti prípadu, vzťah k zosnulému, i keď výšku súd ustáli na základe vykonaného dokazovania. Zároveň dodal, že do určitej miery sa pripája k vyjadreniu advokáta žalovanej 1) s prihliadnutím na všetky relevantné skutkové okolnosti pri stanovení sumy nemajetkovej ujmy, ako aj zohľadniť doterajšie plnenia, ktoré dostali zo zákona o soc. poistení, úrazovú dávku podľa § 94 zák. č. 461/2003, ktoré dostala žalobkyňa 1), ktoré je charakterizované ako plnenie z titulu nemajetkovej ujmy, a je limitované. Na záver súdu ešte uviedol, že žiada vo vzťahu k jednotlivým žalobcom, aby sa zohľadnila rôznorodosť vzťahu, intenzita, kvalita, či už žalobkyne ako vo vzťahu k manželke a vo vzťahu k deťom, ktoré zhodne navštevovali vysokú školu, bývali na internáte, následne si išli svojím životom, teda bývajú mimo miesta bydliska a po zhodnotení týchto skutočností súd ustálil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na zásadu primeranosti a proporcionality.

4. Žalobkyňa 1) pri výsluchu súdu uviedla, že s neb. manželom žili v usporiadanom manželstve 37 rokov, predtým sa poznali cca 2 roky, takto bezmála boli na seba naviazaní necelých 40 rokov a aj na základe týchto skutočností bola pre ňu veľká bolesť, jeho strata, ktorá ju veľmi výrazne zasiahla. Ďalej súdu uviedla, že po smrti manžela sa odrazu všetko začalo okolo domu kaziť, všetko si musela zabezpečovať už žiaľ bez neho, sama, ako žena, čo nie je ľahké, nakoľko deti sú už samostatné, odrastené, a nebývajú s ňou v spoločnej domácnosti. Ďalej, vo vzťahu k ich spoločným aktivitám uviedla, že sa zúčastňovali obecných a oberačkových slávností, chodili na Agrokomplex do Nitry. Rovnako súdu uviedla, že známi z ich okolia na ňu nezanevreli, ale ona bez neho tam nemohla ísť, nakoľko všade by ho videla okolo seba a on už tam nie je. Vo vzťahu k samotným udalostiam v deň dopravnej nehody, to bol kalendárny deň štvrtok, kedy jej manžel volal, že mal nehodu, a ona sa ho spýtala, či má ísť pre neho, na čo on povedal, že nemusí, lebo že ho kolegovia zoberú so sebou domov. Dodala, že ona už vtedy nástojila na tom, aby išli k lekárovi, na čo jej povedal, že bol vyšetrený po nehode RLP a pustili ho aj domov a ľahol si, nakoľko sa necítil lepšie, preto v piatok odišli na vyšetrenie do NsP v Nových Zámkoch, kde ho po vyšetrení okamžite operovali, diagnostikovali mu natrhnutú slezinu, zlomeniny kľúčnej kosti aj ľavého rebra. V piatok po operácii zostal v nemocnici a o týždeň v L. zomrel. Na záver uviedla, doteraz jej boli poskytnuté peňažné prostriedky, a to vo forme jednorazovej úhrady od zamestnávateľa, t. j. mimo platu od SSC, š. p. 900,- eur a z úrazového poistenia z SP 21.000,- eur, s časovým odstupom cca pol

roka a nakoľko nebohý manžel mal uzatvorenú komerčnú poistnú zmluvu u spoločnosti Allianz, z tejto poistky dostala plnenie 500,- eur a z titulu úhrady nákladov z pohrebného SP jej poukázala 2.800,- eur. V súčasnosti vdovský dôchodok poberá v sume cca 300,- eur mesačne a v súvislosti s pohrebom manžela mala ešte ďalšie náklady v sume 600,- eur. Vo vzťah k nebohému manželovi ešte uviedla, že veľmi rád záhradníčil, vytvoril si k tomu vhodné podmienky, zabezpečil si traktor, pooral aj známym, bol zručný remeselník, zabezpečil drevo na kúrenie. Zároveň dodala, že po smrti manžela zostala bez príjmu, starala sa o 84-ročnú matku.

5. Žalobkyňa 2) rade pri výsluchu súdu uviedla, že t. č. býva v Leviciach a pracuje v SES v Mochovciach. V rozhodnom období bola práve doma, lebo v januári 2017 sa jej narodil syn M. a bolo to jednak také radostné obdobie v dôsledku narodenia dieťaťa a v kontraste s tým sa stala táto udalosť, smrť otca. Vo vzťahu k otcovi uviedla, že za života vybudoval v nej vzťah k technickým veciam a t. č. je inžinierkou elektro energetiky. Dôkazom toho je, že jej otec mal traktor, a ona sedávala s ním na tom traktore, aj s bratom. Rovnako spolu záhradníčili, a cez toto záhradníčenie si vybudovali veľmi dobrý vzájomný vzťah. Otec jej mal byť aj následne veľkou oporou, lebo býva v byte v Leviciach a pri riešení akýchkoľvek problémov v byte sa mohla spoľahnúť na otca, ktorý v týchto veciach jej bol veľkou oporou, čo sa v dôsledku jeho smrti radikálne zmenilo. Na záver žalobkyňa uviedla, že z titulu smrti svojho otca žiadne finančné plnenie neobdržala.

6. Žalobca 3) pri výsluchu súdu uviedol, že mal s otcom výnimočne dobrý vzťah. Ďalej sa pripája k vyjadreniu svojej sestry. Otec ich vychovával aj tým, že ich nabádal na také rodinné aktivity, ktoré ich ovplyvnili aj pri výbere školy a zamestnania. Žalobca 3) súdu uviedol, že skončil farmaceutickú fakultu, následne si doplnil vzdelanie doktorandským štúdiom v oblasti biochémie, a je zamestnaný vo firme Dr. Max v ČR ako lekárnik, asistent. Po skončení VŠ v SR, pravidelne chodil domov, aj keď bol pracovne zaradený v ČR. Rovnako dodal, že sa veľmi sťažil osobný kontakt v čase covidu, a preto boli len v elektronickom kontakte. Vedel, že matka má zdravotné problémy v dôsledku smrti svojho otca a na zmiernenie úzkostných stavov jej doporučil lieky, ktoré aj on užíval cca 6-12 mesiacov. Na záver súdu ešte uviedol, že je slobodný a žiadne plnenie v súvislosti so smrťou svojho otca neobdržal.

7. Súd po vykonanom dokazovaní vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7C/38/2019 – 519 zo dňa 1. júla 2022 tak, že žalovaným 1) a 2) uložil povinnosť zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1) sumu 7.250,- eur, žalobkyni 2) sumu 7.250,- eur, žalobcovi 3) sumu 7.250,- eur a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných povinnosť plnenia druhého žalovaného zaniká a vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Na základe podaného odvolania tak žalobcov ako aj žalovaných odvolací súd svojim uznesením č. k. 12Co/136/2022 – 689 zo dňa 30. novembra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že odvolací súd po prejednaní veci urobil záver o tom, že je daný základ žaloby žalobcov, ktorý vychádza z tej podstaty, že žalovaná 1) ako vodička motorového vozidla spôsobila smrť manžela a otca žalobcov, pričom za svoj čin bola odsúdená v trestnom konaní, a z toho dôvodu je súd v zmysle § 193 ods. 1 CSP viazaný rozsudkom súdu, že bol spáchaný trestný čin a že ho spáchala žalovaná 1). Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporu sporné. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby je v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vecou voľnej úvahy súdu, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať základ v skutkových zisteniach, ku ktorým súd dospel po vykonaní dokazovania. Priznaná výška náhrady musí byť primeraná závažnosti vzniknutej ujmy, t. j. podstate, intenzite, trvalosti, šírke a oblasti negatívneho dopadu, možnostiam eliminácie dôsledkov a pod. a musí zohľadňovať okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva na strane toho, do koho chránených práv bolo zasiahnuté, ako aj na strane toho, kto do týchto práv zasiahol (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/47/2011 zo dňa 21.11.2013). V tomto smere rozhodnutie súdu musí byť aj dostatočne odôvodnené a presvedčivé.

10. Súd prvej inštancie o žalobe v tejto veci rozhodol spôsobom uvedeným vyššie v bode 1. s následným pomerne chaotickým a nesúvislým odôvodnením najmä čo do posúdenia rovnakej výšky nemajetkovej ujmy všetkým žalobcom. Náhradu nemajetkovej ujmy priznal každému zo žalobcov po 7.250,- eur bez rozlíšenia intenzity ich vzťahov a miery zásahu do ich práva na rodinný život a do práva na ich súkromie,

ktoré mali každý zo žalobcov v čase smrti A. B. nesporne iné. Žalobcovia podľa obsahu odvolania boli nespokojní s priznanou výškou a napadli zamietajúci výrok rozsudku. Na druhej strane žalovaní napadli vyhovujúci výrok rozsudku namietajúc priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, pričom napadli aj výrok o trovách konania. Obe strany však s ohľadom na obsah ich odvolania vo veci samej v podstate vytýkali súdu prvej inštancie aj to, že rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy je vecne nesprávne, že nebolo v odôvodnení rozsudku dostatočne odôvodnené, že rozsudok je v tomto smere arbitrárny a navyše úplne nekorešponduje so zistenými okolnosťami prípadu.

11. V tomto prípade bolo konaním žalovanej 1) jednoznačne zasiahnuté do práva žalobcov na súkromie a rodinný život, pretože ním bola protiprávne narušená úzka rodinná väzba s nebohým manželom a otcom, a tak základ nároku žalobcov na nemajetkovú ujmu majúcu základ v porušení práva na súkromie a rodinný život v dôsledku porušenia existujúcej citovej a sociálnej väzby s ich nebohým manželom a otcom, neočakávanosti úmrtia ich manžela a otca ako aj nereparovateľnosti následkov konania žalovanej 1). Pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy vykonaným dokazovaním mala byť preukázaná existencia pevných rodinných a citových väzieb a následky úmrtia blízkej osoby u každého zo žalobcov individuálne. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy mal súd v nadväznosti na výsledky vykonaného dokazovania stanoviť z pohľadu každého žalobcu osobitne. Odvolací súd na základe uvedeného urobil záver, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tomto smere nezodpovedá úplne zákonným podmienkam jeho presvedčivosti (§ 220 ods. 2 CSP). Odôvodnenie rozsudku nie je dostatočne preskúmateľné najmä z hľadiska kritérií pri stanovení výšky priznaných súm každému žalobcovi v rovnakej výške. Absentuje v ňom teda jasné a úplné zdôvodnenie úvah súdu čo do vyčíslenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy každému žalobcovi individuálne. Ako bolo spomenuté vyššie, spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia ostatných členov rodiny a primeraným zadosťučinením je v tomto prípade i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch; táto však musí byť rozsudkom súdu stanovená presvedčivým spôsobom, aby strany sporu vedeli, akými úvahami sa súd spravoval, na aké dôkazy prihliadal, a aby i v prípadnom odvolacom konaní mohli byť tieto skutočnosti preskúmateľné.

12. S ohľadom na uvedené odvolací súd dal za pravdu odvolaniu najmä žalovanej 1) v tom, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, keďže sa súd nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami, čím bolo porušené právo na presvedčivé odôvodnenie a preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Súd prvej inštancie síce na prípad aplikoval správne zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj zákona o PZP, ale svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil čo do zistenia skutkového stavu a najmä čo do jeho presvedčivého odôvodnenia v súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy priznanej tomu-ktorému žalobcovi. Otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy. Výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať aj výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných obdobných prípadoch a pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv by mala byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy.

13. Závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy toho-ktorého žalobcu a k určeniu jej výšky boli v odôvodnení rozsudku nedostatočne vyargumentované. Navyše súd prvej inštancie dôsledne nezhodnotil, aký vplyv má hodnotenie vyplatených súm žalobkyni z iných zdrojov v súvislosti so smrťou jej manžela na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v tomto prípade. Odvolací súd považujúc odvolania strán sporu v tomto smere za opodstatnené, dospel k záveru, že nie sú dané dôvody ani na potvrdenie a ani na zmenu napadnutého rozsudku. Preto podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec opätovne prejedná, zváži opodstatnenosť nárokov žalobcov u každého individuálne z hľadiska vyššie uvedených kritérií na podklade výsledkov vykonaného dokazovania a zohľadní aj výšku náhrady za porušenie osobnostných práv v obdobných prípadoch, ktorá bola v porovnateľnom čase priznaná právoplatnými rozhodnutiami všeobecných súdov. Súd prvej inštancie bude ďalej postupovať viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) a o žalobe nanovo rozhodne nanovo sa zaoberajúc otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy

požadovanej žalobcami, pričom sa vysporiada aj so všetkými relevantnými námietkami vznesenými v odvolacom konaní. Svoje nové rozhodnutie odôvodní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP tak, aby bolo dostatočne presvedčivé.

14. Súd prvého stupňa riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu za účelom doplnenia dokazovania vo veci nariadil ústne pojednávanie, na ktorom žalobcovia 1) – 3) nemali návrhy na doplnenia dokazovania vo forme výsluchov žalobcov 1) - 3) a súčasne poukázali na ich vykonané výpovede, na ktorých dôvodoch zotrvávajú. Žalovaný 1) do súdneho spisu zakladal výzvu ES pre ľudské práva 15085/24, ktorou súd vyzýva žalovanú 1) na doplnenie svojho podania. Na vysvetlenie ďalej uviedol, že žalovaná 1) podala podanie na uvedený súd, jedná sa o rozsiahle podanie a týka sa trestnej veci 3T/91/2018. Predmetné podanie sa netýka prejednávanej civilnej veci. Trval ďalej na vykonaní dôkazov a to čítaním zápisníc z výpovede žalobkyne 1) v konaní 7C/38/2019 dňa 3.6.2022 a výpovedi žalobkyni 1) zo dňa 22.2.2018 v konaní ČVS:ORP-485/1-VYS-KN-2017 a to stranu 8 a 9.
Na základe dôkazného návrhu sudca oboznámil znalecký posudok č. 31/2017-20/17 znalca MUDr. Evy Nevickej a MUDr. Ivana Závodného čl. 719 a to čl. 724 - strana 12 posledný odsek a strana 13 posledný odsek prečítaním. Súd ďalej vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi vykonanými na pojednávaní dňa 03.06.2022 ako i s dôkazmi na čl. 12, čl. 14, čl. 57, uznesenie odvolacieho súdu, rozsudok 3 T/91/2018 čl. 359-369, uznesenie KS v NR čl. 385-396, poistná zmluva čl. 439-450, znalecký posudok čl. 719-757.

15. Na základe takto vykonaného dokazovania súd ustálil nasledovný skutkový a právny záver:

16. Predmetom tohto sporu je náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú spôsobila žalovaná 1) a následkom ktorej došlo k smrti manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov 2), 3). Žalovaná 1) bola právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 3T/91/2018-3011 zo dňa 08.12.2020 uznaná za vinnú, že dňa 03.08.2017 v čase okolo 10.45 hod. po ceste č. III/1470, ktorá má charakter vedľajšej cesty, v smere od K. na obec Jasová viedla osobné motorové vozidlo značky Suzuki Swift ev. č. I. XXX J. a pri vchádzaní na hlavnú cestu č. II/509 nerešpektovala dopravné označenie „Daj prednosť v jazde“, po vojdení do križovatky nedala prednosť z ľavej strany od obce Bajč prichádzajúcemu, riadne označenému služobnému vozidlu MV SR zn. Kia Ceed ev. č. N. XXX K. a ani sprava prichádzajúcemu motorového vozidlu zn. Peugeot Boxer ev. č. N. XXX O., ktoré viedol vodič A. B., nar. XX.XX.XXXX, následkom čoho utrpel tržné poranenie sleziny, šok z krvácania, pomliaždenie vnútorných orgánov a iné vážne zranenia, ktorým dňa 12.08.2017 podľahol, pričom v dôsledku tejto zrážky následkom zranenia podľahol aj vodič vozidla zn. Kia Ceed a jeho spolujazdec a zranenia utrpeli aj ďalší dvaja spolujazdci vo vozidle zn. Peugeot Boxer. Žalovaná 1) svojím konaním porušila dôležitú povinnosť uloženú jej ustanovením § 20 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých predpisov a tým spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bola odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a bol jej uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní šiestich rokov. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1To/30/2021-3284 zo dňa 29.06.2021 odvolanie obžalovanej C. B. G. zamietol, pretože nebolo dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej uznesením zo dňa 21.6.2023 v konaní 1Tdo/36/2022 odmietol.
Žalobcovia 1), 2), 3) podali na súd prvej inštancie dňa 02.03.2018 žalobu proti žalovanej 1) C. B. G. a zároveň aj proti žalovanej 2) ako poisťovni, u ktorej mala žalovaná 1) uzavreté povinné zmluvné poistenie. Zo záveru znaleckého posudku č. 31/2017 znalkyne MUDr. Evy Nevickej a zo záveru znaleckého posudku č.20/2017 MUDr. Ivana Závodného vyplýva, že bezprostrednou príčinou smrti neb. A. B. bola masívna obojstranná pľúcna trombembolia ako poúrazová komplikácia, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý menovaný utrpel ako vodič pri dopravnej nehode dňa 3.8.2017.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

22. Podľa čl. 15 ods. 1 a 2 Ústavy SR každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením. Nikto nesmie byť pozbavený života.

23. Podľa čl. 16 veta prvá Ústavy SR nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená.

24. Podľa čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

22. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

23. Podľa § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

24. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla účinného v čase dopravnej nehody (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

25. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

26. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

28. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 03.08.2017 v čase okolo 10.45 hod. po ceste č. III/1470, ktorá má charakter vedľajšej cesty, v smere od K. na obec Jasová viedla osobné motorové vozidlo značky Suzuki Swift ev. č. I. XXX J. a pri vchádzaní na hlavnú cestu č. II/509 nerešpektovala dopravné označenie „Daj prednosť v jazde“, po vojdení do križovatky nedala prednosť z ľavej strany od obce Bajč prichádzajúcemu, riadne označenému služobnému vozidlu MV SR zn. Kia Ceed ev. č. N. XXX K. a ani sprava prichádzajúcemu motorového vozidlu zn. Peugeot Boxer ev. č. N. XXX O., ktoré viedol vodič A. B., nar. XX.XX.XXXX, následkom čoho utrpel tržné poranenie sleziny, šok z krvácania, pomliaždenie vnútorných orgánov a iné vážne zranenia, ktorým dňa 12.08.2017 podľahol, pričom v dôsledku tejto zrážky následkom zranenia podľahol aj vodič vozidla zn. Kia Ceed a jeho spolujazdec a zranenia utrpeli aj ďalší dvaja spolujazdci vo vozidle zn. Peugeot Boxer. Žalovaná 1) svojím konaním porušila dôležitú povinnosť uloženú jej ustanovením § 20 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých predpisov a tým spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bola odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a bol jej uložený aj trest zákazu činnosti

viesť motorové vozidlá v trvaní šiestich rokov. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1To/30/2021-3284 zo dňa 29.06.2021 odvolanie obžalovanej C. B. G. zamietol, pretože nebolo dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej uznesením zo dňa 21.6.2023 v konaní 1Tdo/36/2022 odmietol.
Žalobcovia žalobou zo dňa 2.3.2018 si uplatnili náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcom v súvislosti s dopravnou nehodou, ktorú spôsobila žalovaná 1) a následkom ktorej došlo k smrti manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov 2), 3) a to po 25.000,- eur. Žalobkyni 1) doteraz boli poskytnuté peňažné prostriedky a to vo forme jednorazovej úhrady od zamestnávateľa, t. j. mimo platu od SSC, š. p. 900,- eur, z úrazového poistenia z SP 21.000,- eur, s časovým odstupom cca pol roka a nakoľko nebohý manžel mal uzatvorenú komerčnú poistnú zmluvu u spoločnosti Allianz, z tejto poistky dostala plnenie 500,- eur a z titulu úhrady nákladov z pohrebného SP jej poukázala 2.800,- eur. V súčasnosti vdovský dôchodok poberá v sume cca 300,- eur mesačne a v súvislosti s pohrebom manžela mala ešte ďalšie náklady v sume 600,- eur. Žalobkyňa 2) a žalobca 3) z titulu smrti svojho otca žiadne finančné plnenie neobdržali.

29. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa 1) je bývalou manželkou a žalobcovia 2) a 3) deťmi nebohého A. B. – poškodeného, čím je daná ich aktívna vecná legitimácia Žalovaný 1) spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej manžel žalobkyni 1) a otec žalobcov 2) a 3) zraneniam podľahol a ktorá bola v priamej príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý menovaný utrpel ako vodič pri dopravnej nehode dňa 3.8.2017. Občianskoprávna zodpovednosť žalovaného 1) za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov v súvislosti s predmetnou nehodou je daná podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Táto zodpovednosť je zodpovednosťou objektívnou. Ak podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzateľ motorového vozidla, potom za použitia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento prevádzateľ aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3Cdo 228/2012). Žalovaný 1) je preto pasívne vecne legitimovaný.

30. V otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2) súd poukazuje na právnu vetu uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/177/2018 z 29.11.2018 a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Súd tiež poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 666/2016 ohľadom nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu, podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijovej regulácie. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že žalovaný 2) ako poisťovňa – poisťovateľ je v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. pasívne vecne legitimovaný, preto žalobcovia ako poškodení správne uplatnili svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči nemu. Na poistenie zodpovednosti vodiča motorového vozidla žalovanej 1) sa vzťahuje zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nakoľko bolo z titulu zákonného poistenia poistené poistnou zmluvou - poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 107 0536317 - zo dňa 25.06.2012 so začiatkom poistenia od 25.06.2012 a v danom poistnom vzťahu má žalovaný 2) postavenie poisťovne. Z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody totiž odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obetiach dopravnej nehody, za ktorú možno podľa § 13 Občianskeho zákonníka priznať peňažnú náhradu za nemajetkovú ujmu, ktorú v širšom poňatí treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. umožňuje poškodenému uplatniť jeho nárok na náhradu škody aj priamo proti poisťovateľovi. Z tohto dôvodu súd dospel k záveru, že žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj voči žalovanému 2) titulom § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z.

31. Po vyriešení otázky vecnej legitimácie súd pristúpil k preskúmaniu samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V konaní nebolo sporné, že protiprávnym konaním žalovaného 1), ktorého dôsledkom bola smrť manžela žalobkyni 1) a otca žalobcov 2) a 3), došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov na súkromie ako jedného z osobnostných práv fyzickej osoby. Právo na súkromie zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami a súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie. V zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú právnymi prostriedkami ochrany osobnosti najmä upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov takýchto zásahov a primerané zadosťučinenie. Ak by sa však morálne zadosťučinenie podľa toto ustanovenia nezdalo postačujúce najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má dotknutá fyzická osoba právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z objektívneho pohľadu strata jedného z najbližších rodinných príslušníkov je neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje zostávajúcich členov, preto je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka s ohľadom na neodčiniteľnosť tohto zásahu adekvátnym prostriedkom ochrany vo vzťahu k nemu. V danom prípade smrť manžela žalobkyne 1) a otca žalobcov 2) a 3) rade predstavovala pre žalobcov mimoriadne významný, veľmi hlboký, no predovšetkým nereparovateľný zásah.

32. Súd mal vykonaným dokazovaním, najmä z výsluchu žalobkyne 1) za preukázané, že s neb. manželom žili v usporiadanom manželstve 37 rokov, predtým sa poznali cca 2 roky, takto bezmála boli na seba naviazaní necelých 40 rokov. Po smrti manžela sa odrazu všetko začalo okolo domu kaziť, všetko si musela zabezpečovať už žiaľ bez neho, sama, ako žena, čo nie je ľahké, nakoľko deti sú už samostatné, odrastené, a nebývajú s ňou v spoločnej domácnosti. Ďalej, vo vzťahu k ich spoločným aktivitám uviedla, že sa zúčastňovali obecných a oberačkových slávností, chodili na Agrokomplex do Nitry. Rovnako súdu uviedla, že známi z ich okolia na ňu nezanevreli, ale ona bez neho tam nemohla ísť, nakoľko všade by ho videla okolo seba a on už tam nie je. Z výpovedi žalobkyne 2) súd mal za preukázané, že za života otca vybudoval v nej vzťah k technickým veciam a t. č. je inžinierkou elektro energetiky. Dôkazom toho je, že jej otec mal traktor, a ona sedávala s ním na tom traktore, aj s bratom. Rovnako spolu záhradníčili, a cez toto záhradníčenie si vybudovali veľmi dobrý vzájomný vzťah. Otec jej mal byť aj následne veľkou oporou, lebo býva v byte v LV, a pri riešení akýchkoľvek problémov v byte sa mohla spoľahnúť na otca, ktorý v týchto veciach jej bol veľkou oporou, čo sa v dôsledku jeho smrti radikálne zmenilo. Na záver žalobkyňa uviedla, že z titulu smrti svojho otca žiadne finančné plnenie neobdržala. Z výpovedi žalobcu 3) rade súd mal za preukázané, že s otcom mal výnimočne dobrý vzťah. Ďalej sa pripájal k vyjadreniu svojej sestry. Otec ich vychovával aj tým, že ich nabádal na také rodinné aktivity, ktoré ich ovplyvnili aj pri výbere školy a zamestnania.
Za daných okolností by preto žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcov, ktorým právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Z uvedeného dôvodu súd považoval samotný základ žaloby, teda nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za dôvodný.

33. Súdna prax v Slovenskej republike je v prípadoch priznávania nemajetkovej ujmy blízkym osobám nejednotná čo sa týka výšky priznanej náhrady, na čo poukazovali aj strany sporu. Nepochybne smrť blízkej osoby je možné ťažko vyčísliť peniazmi, a teda určiť ekvivalentnú náhradu. V takomto prípade náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť stratu pozostalým, resp. zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Súd musí skúmať predovšetkým intenzitu neoprávneného zásahu, pretože v zásade platí, že čím závažnejšia je ujma čo do svojej intenzity a trvania, tým vyššie by malo byť aj primerané zadosťučinenie. Uvedené zákonné ustanovenie nestanovuje žiadne limity a súd musí stanoviť výšku nemajetkovej ujmy po zohľadnení kritérií vyplývajúcich z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd vždy musí vyhodnotiť osobitné okolnosti prípadu. S prihliadnutím na okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode a následné úmrtie manžela žalobkyni 1) a otca žalobcov 2) a 3) a na ich vzájomný vzťah v čase jeho života súd podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. priznal žalobkyni 1) ako manželke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18 000,- eur, a žalobcom 2) a 3) , ako pozostalým deťom po 15.000,- eur. Takto určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za spravodlivú. Súd považoval priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú vzhľadom na stratu manžela a otca, teda závažnosť vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo, a prihliadnuc na zásadu primeranosti

a proporcionality. Rovnako súd zásadu proporcionality aplikoval aj na žalovaného, ktorý je subjektom pôsobiacim v oblasti poisťovníctva, dlhoročne poskytujúcim služby v oblasti poistenia majetku, životného poistenia, preto priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy nepovažoval za neprimeranú, či likvidačnú na žalovaného. Nároky žalobcov nad priznanú istinu súd zamietol.

34. Súd žalovaným 1) a 2) povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu uložil tak, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká povinnosť plniť druhému, keďže žalovaní nevystupujú ako solidárni dlžníci, pretože ich záväzok plniť vyplýva pri každom z nich z iného právneho predpisu. Žalobcovia majú právo žiadať plnenie od ktoréhokoľvek zo žalovaných, pričom vzájomné vyporiadanie medzi žalovanými je iba záležitosťou žalovaných, a týka sa ich právneho vzťahu vyplývajúceho zo zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd pritom poukazuje na skutočnosť, že s účinnosťou od 01.01.2002 je povinné zmluvné poistenie upravené v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, kde § 15 zakladá priamy nárok poškodeného proti poisťovni, a teda poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poistiteľovi, pričom zároveň si poškodený môže uplatňovať náhradu škody aj od poisteného škodcu. Poškodený si tak môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému zo žalovaných, alebo spoločne voči obom, avšak plnenie môže dostať len raz. Keďže ide o nárok žalobcov na plnenie proti dvom subjektom z iného právneho dôvodu, vzájomný vzťah žalovaných 1) a 2) je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil žalobkyni ako veriteľovi jeden z nich, zaniká dlh, a tým aj povinnosť druhého žalovaného. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo79/2003, z ktorého vyplýva, že ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania medzi stranami sporu, uvedená skutočnosť zakladá výnimku zo zásady „ne ultra petitum“, a preto v prípade, ak sa žalobca domáha zaviazať žalovaných k solidárnemu plneniu, súd nie je viazaný takýmto návrhom žalobcu, pokiaľ ide o uloženie povinnosti na plnenie spoločne a nerozdielne. Súd nemôže iba prekročiť celkovú výšku peňažného plnenia uplatneného v podanej žalobe.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu ako je tomu aj v prípade určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu. Žalobca má v takom prípade právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy je odôvodnené interpretáciou pojmom úspech vo veci, keďže ten sa musí skúmať čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku, keďže pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne na ochranu osobnosti bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na aktuálny nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04.02.2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31, v ktorom ústavný súd dospel k rovnakým právnym záverom. Žalobcovia si voči žalovaným 1) a 2) uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške po 25.000,- eur. Súd rozhodol o povinnosti žalovaných 1) a 2) zaplatiť žalobkyni 1) sumu 18.000,00 eur , žalobkyni 2) sumu 15.000,00 eur a žalobcovi 3) sumu 15.000,00 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovia mali teda v spore o ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška závisela od úvahy súdu, čo do právneho základu plný úspech a v zmysle zásady úspechu ich vo vzťahu k žalovaným 1) a 2) patrí plná náhrada trov konania počítaných z výšky prisúdenej sumy.

36. O povinnosti žalovaných 1) a 2) zaplatiť súdny poplatok súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Žalobcovia sú v tomto konaní osobne oslobodení od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, teda ako žalobcovia v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré jej boli spôsobené trestným činom. Súdny poplatok bol vypočítaný podľa položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu uvedeného zákona. Jeho výška je 100,- eur a 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy, najviac 25 000,- eur. V danej veci si žalobcovia uplatnili nemajetkovú ujmu v celkovej výške 75.000 eur, úspešní čo do výšky boli v sume 48.000 eur, teda v rozsahu 64 % a neúspešní v rozsahu 36 %, preto žalovaní 1) a 2) sú povinní zaplatiť súdny poplatok zo žaloby podľa pomeru ich neúspechu vo veci, t.j. vo výške 28 % súdneho poplatku, teda v sume 100 eur + 3% zo žalovanej sumy (48.000 x 28% =

13.440,- eur x 3% = 403,- eur + 100 eur), čo je spolu zaokrúhlene suma 503,- eur. Poplatková povinnosť žalovaných je spoločná a nerozdielna podľa § 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Poučenie:

Proti I., II. a III. výroku tohto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Komárno.

Proti IV. výroku tohto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Ak zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje osobitné náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutia považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok, nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci (365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).